

SŁOWNIK WŁOSKICH OKREŚLEŃ MUZYCZNYCH

Włoskie słowa są powszechnie używane w notacji muzycznej. Informują one muzyków, jak powinni wykonywać dany utwór.

Określenia te zostały wprowadzone przez włoskich kompozytorów w XVII wieku i na dobre zagościły w języku muzycznym.

Włoskie określenia mogą dotyczyć:

- **tempa,**
- **dynamiki,**
- **artykulacji,**
- **nastroju.**

Tempo, czyli agogika, odnosi się do szybkości wykonywania utworu muzycznego.

adagio – powoli

allegretto – dość szybko, trochę wolniej niż allegro

allegro – szybko, wesoło

allegro moderato – umiarkowanie szybko

andante – w tempie spokojnego kroku

andantino – tempo umiarkowane, nieco szybsze niż

andante

grave – bardzo wolno, ciężko, poważnie

largo – bardzo wolno i szeroko

lento – powoli

moderato – umiarkowanie

presto – bardzo szybko

vivace – szybko, żywo

Zmiany tempa

accelerando (accel.) – przyspieszając

animato – ożywiając

a tempo – powrót do poprzedniego tempa

rallentando (rall.) – coraz wolniej

ritardando (rit., ritard.) – coraz wolniej

ritenuto (rit.) – od razu zwalniając, powstrzymując

Dynamika odnosi się do natężenia dźwięku, czyli mówi, jak głośno lub jak cicho należy grać dane dźwięki.

pianissimo (*pp*) – bardzo cicho

piano (*p*) – cicho

mezzo piano (*mp*) – umiarkowanie cicho

mezzo forte (*mf*) – umiarkowanie głośno

forte (*f*) – głośno

fortissimo (*ff*) – bardzo głośno

Zmiany dynamiczne

crescendo (*cresc.* lub $<$) – coraz głośniej

diminuendo (*dim.* $>$), decrescendo – coraz ciszej

sforzato (*sf*) – akcentując

Artykulacja mówi o tym, w jaki sposób należy wydobywać dźwięk.

legato – łącząc; płynne przechodząc od jednego dźwięku do drugiego

portato – przenosząc

staccato – odrywając, skacząc

marcato – zaznaczając

Nastrój mówi o charakterze utworu i nastrojach, w jakich jest on utrzymany.

ad libitum – swobodnie

agitato – niespokojnie

cantabile – śpiewnie

con amore – z miłością

con brio – z życiem

con fuoco – z ogniem, żywiołowo

con moto – ruchliwie

deciso – zdecydowanie

dolce – słodko

energico – energicznie

espressivo – uczuciowo

grazioso – z wdziękiem

leggiero – lekko

maestoso – majestatycznie, uroczyście

marcato – wyraziście, akcentując

risoluto – zdecydowanie, śmiało

scherzando – żartobliwie, dowcipnie

sostenuto – powściągliwie

tranquillo – spokojnie

W języku muzycznym istnieją wyrazy zazwyczaj używane w zestawieniu z innymi wyrazami,

na przykład:

allegro molto (bardzo szybko)

con amore (z miłością).

assai – bardzo

con – z

coda – końcowa sekcja utworu

da capo al fine – od początku do słowa fine

fine – koniec

ma non troppo – ale nie zanadto

meno – mniej

molto – bardzo

non – nie

piu – więcej, bardziej

poco – mało

poco a poco – stopniowo

senza – bez

simile – podobnie

subito – nagle

tenuto – przetrzymując